

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 28.08.2026 nr 1.2-2/79-1

Meie 21.09.2026 nr 2-2/2026/1052

Arvamus veeseaduse ja ehitusseadustiku muutmise seaduse eelnõule

Austatud sotsiaalminister

Sotsiaalministeerium esitas Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA) arvamuse avaldamiseks veeseaduse (VeeS) ja ehitusseadustiku muutmise seaduse eelnõu (edaspidi eelnõu).

TTJA tänab võimaluse eest arvamust avaldada. TTJA on eelnõuga tutvunud ning esitab sellega seoses alljärgnevad ettepanekud ja tähelepanekud. Paksus kirjas ja läbikriipsutusega on eelnõu või kehtiva seaduse sätete sõnastustesse TTJA poolt tehtud muudatused.

1. Eelnõu § 1 punkt 2. TTJA teeb ettepaneku VeeS §-i 2 lisatava lõike 3 sõnastusest välja jätta sõnad „ja materjali“ ning lisada sõna „vastavushindamisele“ järele sõnad „vastavushindamisasutusest teavitamisele“. Ettepanekule vastav sätte sõnastus on järgmine:

„(3) Joogiveega kokkupuutuva toote ~~ja materjali~~ hügieeninõuetele vastavuse, märgistamise, turule laskmise ja turul kättesaadavaks tegemisega seotud tootja, tema volitatud esindaja, importija ja levitaja kohustustele, vastavushindamisele, **vastavushindamisasutusest teavitamisele** ja turujärelevalvele ning vastutusele kohaldatakse toote nõuetele vastavuse seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega.“.

Sõnad „ja materjali“ tuleb sätestest välja jätta. Toote nõuetele vastavuse seadusest (TNVS) tulenev TTJA pädevus on seotud toote kui vastavushindamise ja turujärelevalve objektiga. Toote valmistamiseks kasutatavate materjalide nõuetele vastavuse üle TTJA eraldi järelevalvet ei tee. Toote valmistamiseks kasutatud materjalide nõuetekohasust tuleb arvestada toote vastavushindamisel, mida viib läbi konkreetne vastavushindamisasutus. TTJA-l endal ei ole ega peagi olema pädevust ega oskusteavet materjalide nõuetekohasuse hindamiseks. Joogiveega kokkupuutuvate materjalide hügieeninõuete kontroll eeldab tervise- ja hügieeniriskide hindamist, mis on olemuselt erinev TTJA poolt täidetavatest tootepõhistest ülesannetest. TTJA leiab, et kuna joogiveega kokkupuutuvate materjalide hügieeninõuete järgimise kontroll on otseselt seotud joogivee kvaliteedi ja terviseohutuse hindamisega, siis peab see ülesanne jääma Terviseameti pädevusse.

Sätte täiendamine sõnadega „vastavushindamisasutusest teavitamisele“ on vajalik, et TTJA saaks täita määruse (EL) 2024/370 artiklis 3 nimetatud teavitava asutuse ülesandeid TNVS-i alusel. Täiendus tagab õigusselguse teavitava asutuse määratlemisel. TNVS-i alusel annab TTJA vastavushindamisasutuse tegevusloa ning tegevusloa andjana teavitab Euroopa Komisjoni ja teisi liikmesriike (TNVS § 30 lg 1¹ ja § 34).

2. Eelnõu § 1 punkt 4. TTJA hinnangul tuleks täiendavalt analüüsida, kas kavandatava muudatusega on võimalik saavutada soovitud tulemust. TTJA leiab, et kui riskipõhist käsitlemist ei kohandata, tuleb riskipõhist käsitlemist rakendada tervikuna, mistõttu selle kohandamata jätmine ei tohiks kahjustada VeeS § 85 lõikes 1¹ nimetatud eesmärki, s.o kaitsta inimese tervist joogivee saastumise kahjulike mõjude eest ning parandada joogivee kättesaadavust. Nimetatud eesmärki saab kahjustada selline riskipõhise käsitlemise kohandamine, mille mõju joogivee kättesaadavusele on negatiivne või mille meetmed ei ole piisavad inimese tervise kaitsmiseks.

3. Eelnõu § 1 punkt 6. TTJA teeb ettepaneku VeeS §-i 85⁵ lisatava lõike 3 sõnastusest välja jätta sõnad „ja materjalid“. Ettepanekule vastav sätte sõnastus on:

„(3) Joogiveega kokkupuutuvad tooted ~~ja materjalid~~ peavad vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/2184 olmevee kvaliteedi kohta (ELT L 435, 23.12.2020, lk 1–62) artikli 11 ning selle alusel kehtestatud Euroopa Liidu õigusaktide kohastele hügieeninõuetele, vastavushindamise ja märgistamise nõuetele.“.

Sõnad „ja materjalid“ tuleb sättest välja jätta, kuivõrd materjalidele ei kohaldu vastavushindamise ja märgistamise nõuded. TTJA märgib, et joogiveega kokkupuutuvate materjalide hügieeninõuded on juba sätestatud VeeS § 85⁵ lõikes 1, mistõttu puudub vajadus viidata direktiivi (EL) 2020/2184 artiklis 11 sätestatud hügieeninõuetele.

4. Eelnõu § 1 punkt 6. TTJA teeb ettepaneku VeeS §-i 85⁵ lisatava lõike 4 sõnastusest välja jätta sõnad „ja materjali“. Ettepanekule vastav sätte sõnastus on:

„(4) Joogiveega kokkupuutuva toote ~~ja materjali~~ hügieeninõuetele vastavust tõendab direktiivi (EL) 2020/2184 artikli 11 ja selle alusel kehtestatud Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt pädev vastavushindamisasutus, kelle suhtes kohaldatakse toote nõuetele vastavuse seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega.“.

Sõnad „ja materjali“ tuleb sättest välja jätta, kuna eelnõukohane sõnastus ei erista valmismaterjali katsetamist ja aktsepteerimist toote vastavushindamisest. TTJA juhib tähelepanu, et rakendusotsus (EL) 2024/368 sätestab toodetes kasutatavate valmismaterjalide katsetamise menetlused, meetodid ja aktsepteerimiskriteeriumid, aga määruse (EL) 2024/370 kohase vastavushindamise objekt on joogiveega kokkupuutuv toode. TTJA märgib, et rakendusotsuse (EL) 2024/368 kohaseid katseid tehakse toote vastavushindamismenetluse ehk tüübihindamise raames ja neid teeb teada antud vastavushindamisasutus või tehakse need tema nimel. Katsed võib füüsiliselt teha pädev katselabor, kuid katseprotokoll ei ole iseseisev toote tüübihindamistõend ega vastavusdeklaratsioon, mis saaks tõendada valmismaterjali nõuetele vastavust.

5. Eelnõu § 1 punktiga 6 seonduvalt teeb TTJA ettepaneku täiendada VeeS § 85⁵ pealkirja ja lisada sõna „kokkupuutuvad“ järele sõna „tooted“. Ettepanekule vastav sõnastus on järgmine:

„§ 85⁵. Joogiveega kokkupuutuvad **tooted**, materjalid ning veepuhastuskemikaalid ja filtreerimisvahendid“.

Pealkirja täiendamine on vajalik, sest paragrahvi täiendatakse toodete nõudeid ja märgistamist käsitlevate sätetega.

6. Eelnõu § 1 punkt 7. TTJA hinnangul tuleks täiendavalt analüüsida, kas kavandatava muudatusega, mille kohaselt vaadatakse joogivee kontrolli kava pidevalt läbi, tagab soovitud tulemuse, et kava vajaduse korral koheselt ajakohastatakse. TTJA leiab, et vastava kohustuse puudumisel ei pea kava läbi vaatamisele järgnema kava ajakohastamist. Pigem tuleks soovitud tulemuse saavutamiseks joogivee kontrolli kava ajakohasust hinnata pidevalt ja vajadusel seda jooksvalt muuta ning asja- ja ajakohastatud kava tuleb vähemalt iga 6 aasta järel kooskõlastada Terviseametiga ja uuesti kinnitada. Seega vajalik on sätestada konkreetne kohustus kava pidevaks hindamiseks ja vajaduse korral muutmiseks.
7. Eelnõu § 1 punkt 10. TTJA teeb ettepaneku VeeS §-i 250 lisatava lõike 8 sõnastusest välja jätta sõnad „ja materjali“. Ettepanekule vastav sätte sõnastus on:

„(8) Riiklikku järelevalvet joogiveega kokkupuutuva toote ~~ja materjali~~ hügieeninõuetele vastavuse, vastavushindamise ja märgistamise nõuete ning nendega seotud turule laskmise ja turul kättesaadavaks tegemise nõuete täitmise üle teeb Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.“.

Sõnad „ja materjali“ tuleb sättest välja jätta põhjustel, mis on toodud käesoleva dokumendi punktis 1.
8. Eelnõu § 3. TTJA juhib tähelepanu, et eelnõukohase seaduse jõustumiseks on kavandatud 1. jaanuar 2027, kuid määruseid (EL) 2024/370 ja 2024/371 kohaldatakse juba 31. detsembrist 2026. Eelnõu seletuskirjas ei ole kuupäevade erinevust selgitatud. TTJA hinnangul peaks eelnõukohane pädevusraamistik jõustuma Euroopa Liidu õigusaktide kohaldamise kuupäeval.
9. TTJA märgib täiendavalt, et kuivõrd eelnõukohastest muudatustest tulenevalt kohaldatakse TNVS-i ka määruste (EL) 2024/370 ja 2024/371 nõuete kontrollimiseks, võib olla vajalik nende määruste andmetega täiendada ka TNVS-i lõpus olevat Euroopa Liidu õigusaktide loetelu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Talving
peadirektor

Maiga Liiv
+372 6672076 Maiga.Liiv@ttja.ee